

Українська асоціація оцінювання (УАО) створена у липні 2011 року як всеукраїнська неурядова професійна мережа у сфері оцінювання (спочатку як FaceBook група 4 липня 2011 р., потім - як регулярна платформа для обміну досвідом та інформацією серед фахівців з оцінювання). 27 червня 2013 року асоціація набула офіційного статусу громадської організації.

За період свого існування УАО провела базове дослідження «Стан розвитку оцінювання в Україні: попит, пропозиція, інституціоналізація»; здійснила оцінювання потреб та інтересів учасників своїх членів. У партнерстві з іншими організаціями створила тренінговий курс «Абетка оцінювання проектів та програм» (з 2013 р. викладається щороку), та Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання.

У 2016 році члени УАО сформували принципи і стандарти професійної діяльності фахівців з оцінювання. Представники УАО регулярно беруть участь в міжнародних конференціях з оцінювання, є організаторами низки скайл-конференцій з асоціаціями оцінювання інших країн.

УАО є членом низки міжнародних асоціацій (Європейської мережі національних асоціацій оцінювання; Євразійського альянсу національних асоціацій оцінювання тощо).

УАО є підписантам «Чіангмайської декларації громадянського суспільства щодо об'єднання зусиль з метою удосконалення оцінювання» на Міжнародному форумі ініціативи EvalPartners.

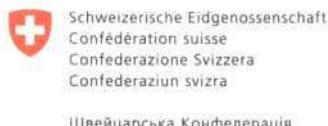
Українська асоціація оцінювання в інтернеті:

ukreval.org; evalprof.org

<https://www.facebook.com/groups/Ukr.evaluationsociety/?ref=bookmarks>

Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська Конфедерація

1-е видання Глосарію підготовлене та надруковане в рамках проекту «Розробка та погодження основних термінів з моніторингу та оцінювання в Україні» («Development and adjustment of key M&E terminology in Ukraine») за сприяння Швейцарського бюро співробітництва в Україні та у співпраці з Українською асоціацією оцінювання і громадською організацією Центр «Соціальні індикатори» у 2014 році.

2-е видання Глосарію доопрацьоване та надруковане в рамках проекту «Створення та впровадження на національному рівні професійних стандартів діяльності фахівців з оцінювання» (Development and Implementation at the National Level of Professional Standards Portfolio for Evaluation of Policies, Programs and Projects) за сприяння International Organization for Cooperation in Evaluation (IOCE) та зусиллями членів Української асоціації оцінювання.

Видання стало можливим завдяки спільним зусиллям членів Української асоціації оцінювання, місія якої – розвиток, поширення, використання оцінювання в Україні з метою удосконалення діяльності державного, громадського та приватного секторів.

Горошко А., Нарчинська Т., Озимок І., Тарнай В.

Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання

2-ге видання

В друкованому вигляді видання розповсюджується безкоштовно.

Електронна версія глосарію розміщена на сайті <http://evalprof.org.ua/>.

Дозволяється поширювати текст з посиланням на джерело.

316+303+001.8
УДК 316+303+001.8
ББК 73я2
Г52

Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання. / Горошко А., Нарчинська Т., Озимок І., Тарнай В. – 2-е видання. – Київ: Українська асоціація оцінювання, 2016 - 53 с.

Видання розраховане на українських фахівців з оцінювання та всіх, кого цікавлять питання моніторингу і оцінювання (науковців, викладачів, студентів, аспірантів, державних службовців, донорів тощо). Глосарій має на меті уніфікувати термінологію, що стосується моніторингу і оцінювання, у відповідності до міжнародної практики та мовних традицій в Україні.

Робоча група Української асоціації оцінювання з підготовки глосарію:

ГОРОШКО Альона, Фахівець з MiO

НАРЧИНСЬКА Тетяна, Фахівець з управління проектами науково-технічного співробітництва

ОЗИМОК Ірина, керівник програми місцевого економічного розвитку Western NIS Enterprise Fund

ТАРНAY Володимир, Експерт Центру політичних студій та аналітики

Рецензенти глосарію, члени Української асоціації оцінювання:

ЖИГИНАС Олександр, Експерт з MiO; **КРАВЧУК** Ірина, доктор наук з державного управління, незалежний консультант та тренер з MiO, доцент кафедри державної політики та суспільного розвитку НАДУ, член правління УАО; **КУЧИНСЬКИЙ** Віталій, Фахівець з MiO, Міжнародна організація з міграції член УАО; **МАЗУРИК** Олег, Київський Національний університет імені Тараса Шевченка, член правління УАО; **ПИЛЬГУН** Лариса, Фахівець з MiO, заступник голови правління УАО; **САВВА** Михайло, Фахівець з MiO, член правління УАО; **САЄНКО** Сергій, Національний авіаційний університет, член УАО; **ЩЕТИНІНА** Ольга, Фахівець з MiO, голова правління УАО.

Горошко А., Нарчинська Т., Озимок І., Тарнай В., 2016

© Українська асоціація оцінювання (УАО), 2016

Зовнішні рецензенти глосарію:

ЗУБРИЦЬКИЙ Волтер, Фахівець з моніторингу, вимірювання результатів і оцінювання, засновник Facilitated Performance Solutions (Канада); **ТИХОЛІЗ** Олександр, Фахівець з управління проектами (Україна);

“Більшість професійних спільнот використовують спеціальні терміни та жаргонізми, мало зрозумілі для людей інших професій. Проте, навіть всередині такої спільноти, може не бути єдиного розуміння термінології, часто це можна спостерігати у нових професійних сферах.

Українська асоціація оцінювання підготувала глосарій основних термінів з моніторингу та оцінювання українською мовою з наданням еквівалентних термінів англійською та російською. Метою створення глосарію було досягнення спільногого розуміння та вживання термінів з моніторингу і оцінювання українською мовою. Таке спільне розуміння може полегшити комунікацію в професійній спільноті, а також сприяти результативному та ефективному проведенню моніторингу та оцінювання. Це також може покращити розуміння моніторингу та оцінювання клієнтами, донорами, бенефіціарами та стейкхолдерами допомогти у встановлені більшої довіри у роботі з спільнотою фахівців з моніторингу та оцінювання в Україні”.

Волтер Зубрицький
Фахівець з моніторингу, вимірювання результатів і оцінювання
(Канада)

КОНЦЕПЦІЯ ГЛОСАРІЮ

Проект «Розробка та узгодження основних термінів MiO», підтриманий Швейцарським бюро співробітництва в Україні, було реалізовано в період з липня 2013 по вересень 2014 року у співпраці з Українською асоціацією оцінювання та громадською організацією «Центр «Соціальні індикатори».

Відбір термінів до глосарію

Терміни, що представлені у даному глосарії, були відібрані шляхом голосування з-поміж 223 термінів, наведених у 4 англомовних глосаріях з оцінювання, розроблених міжнародними організаціями – OECD, UNAIDS, USAID, IFAD; термін вважався відібраним, якщо його включення до глосарію підтримували 3 з 4 укладачів. Крім того, в процесі роботи та обговорення з рецензентами було додано низку термінів.

Даний глосарій є черговою публікацією термінів з MiO українською мовою: у 1996 був виданий «Англійсько-український словник термінів з державного управління», а у 2003 - «Англо-українського глосарію термінів і понять з аналізу державної політики та економіки» О. Кілієвича. Обидва видання відносяться до аналізу політики, проте містять велику кількість дотичних до оцінювання термінів. Окрім того, деякі неурядові організації розробили власні глосарії з термінології. В розпорядженні фахівців з оцінювання також є література з дотичних дисциплін – аналізу політики, соціології та економіки. Укладачі глосарію не претендують на абсолютну істину та запрошують зацікавлених осіб до подальшого обговорення та дискусій.

Узгодження перекладу

Узгодження термінології відбувалося у декілька етапів:

- Переклад терміну та його дефініція узгоджувалися членами робочої групи.
- Після внутрішнього узгодження глосарій був наданий на рецензування трьом фахівцям з оцінювання, що представляли різні сфери – Олександру Жигінасу, (представнику державного сектору), Ірині Кравчук (представниці академічної сфери) та Віталію Кучинському (представнику донорського сектору). Глосарій був доопрацьований відповідно до зауважень та пропозицій рецензентів.
- До створення глосарію мали можливість дополучитися члени Української асоціації оцінювання та інші зацікавлені особи: відбулося відкрите обговорення термінології, організоване УАО.

- Наприкінці 2015 року члени Української асоціації оцінювання відчули потребу у перевиданні Глосарію: з'явилася низка уточнень щодо термінів. Через сайт <http://evalprof.org.ua/> та соціальні мережі, на заходах УАО відбулося обговорення змін до глосарію

СТРУКТУРА ГЛОСАРІЮ

Терміни в глосарію наведені у наступній послідовності:

ТЕРМІН УКРАЇНСЬКОЮ / СИНОНІМ ТЕРМІНУ УКРАЇНСЬКОЮ –

Термін Англійською –

Термін російською

Глосарій впорядковано в алфавітному порядку відповідно до термінології українською мовою.

При укладанні глосарію було обрано стратегію максимального пошуку відповідників в українській мові замість використання кальок з англійської або російської мов.

У письмовому мовленні ми пропонуємо використовувати українські відповідники.

Термінологія MiO містить багато підходів до іменування явищ чи процесів. Синонімічні терміни в глосарії вказано через риску (/). Наприклад, слово Мета має англійською декілька відповідників, в назві терміну вони вказані через риску – Purpose / Aim / Goal.

Оцінювання чи Оцінка?

Ймовірно, найбільш пошиrenoю неузгодженістю в термінології MiO є паралельне використання термінів **Оцінювання** та **Оцінка** в розумінні Evaluation. В даному глосарії та в рамках своєї професійної діяльності укладачі обрали для використання термін **Оцінювання**. Цей вибір був зумовлений двома причинами.

Перша причина лежить у площині мовознавства, зокрема, використання росіянізмів та вживання віддієслівних іменників з суфіксом -к-, що позначають определену дію (що стосується слова Оцінка). На думку дослідників, значна частина іменників з суфіксом -к-, що виражають определену дію, є запозиченнями з російської мови (наприклад, слова гравіровка, стажировка тощо). Рекомендацією мовознавців при утворенні віддієслівних іменників є вживання суфіксу -анн-(я) у тих випадках, коли дієслово відноситься до недоконаного виду, тобто означає розгорнуту в часі, тривалу дію. Тобто відповідником до дієслова Оцінювати є іменник Оцінювання. При утворенні іменників від дієслова доконаного виду рекомендують вживати нульовий суфікс як ознаку результативності. У випадку дієслова Оцінити означало б іменник Оцін; на нашу думку така форма перекладу не була б сприйнята, тому пропонуємо використання слова Оцінка до результату, слова, що відображає доконану дію.

Друга причина є продовженням дискусії щодо суфіксів, і апелює до інтуїтивного сприйняття термінів. Як такий термін Оцінка сприймається як результат, тоді як Оцінювання стосується скоріше процесу, що відображає

суть оцінювання як дії в часі. Крім того, термін Оцінка, на нашу думку, більш нейтральне забарвлення.

Хоча термін Оцінка вже використовують в державному та громадському секторах, в академічній сфері науковці та дослідники частіше використовують термін Оцінювання.

Глосарій

АНАЛІЗ – Analysis – Аналіз

Певний етап оцінювання, що полягає в інтерпретації й зіставленні даних з використанням відповідних технік. Аналіз являє собою процес розкладання цілого на частини з метою дослідження причин результатів, що спостерігаються.

АНАЛІЗ ВИТРАТ-КОРИСНОСТІ – Cost-benefit analysis – Аналіз затраты-выгоды

Порівняння вигід, отриманих завдяки впровадженню політики/ програми/ проекту, з ресурсами, що були використані для їх досягнення. Особливістю аналізу витрат-корисності є те, що задіяні ресурси та отримані вигоди представлені в грошових одиницях. Прикладом такого аналізу може бути порівняння коштів, задіяних у проекті з профілактики певного захворювання, з економією, яку в майбутньому можна буде отримати за рахунок зниження захворюваності.

АНАЛІЗ ВИТРАТ-РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ – Cost-effectiveness analysis – Аналіз затрат-результативности

Аналіз результативності витрат порівнює співвідношення витрат політики/ програми/ проекту та досягнутих цілей між різними програмами або різними видами заходів. Його відмінністю від аналізу витрат-корисності є те, що результати розраховуються не в грошовому еквіваленті, а за допомогою інших одиниць, наприклад, кількості врятованих життів або випадків попереджених захворювань.

Аналіз результативності витрат є допоміжним інструментом в процесі прийняття рішень. Він визначає найбільш економічно ефективний спосіб досягнення зазначених цілей. У процесі оцінювання цей інструмент може бути застосований для обговорення економічної ефективності політики/ програми/ проекту. Він дає змогу порівняти політики, програми і проекти, а також представити та визначити найбільш вигідну альтернативу для досягнення результату за оптимальної вартості.

АНАЛІЗ РИЗИКІВ – Risk Analysis – Анализ рисков

Теоретичні дослідження і практична діяльність, направлені на виявлення чинників, що мають або можуть мати вплив на успішне досягнення поставлених мети і завдань політики/ програми/ проекту. Передбачає визначення потенційних небажаних і негативних наслідків в рамках заходів реалізації політики/ програми/ проекту, а також визначення рівня ймовірності впливу визначених ризиків, визначення розміру шкоди, а також зміни ризиків у часі і наявності та сили взаємозв'язків між ними. Аналіз ризиків визначає, наскільки ефективними будуть подальші рішення і чи зможе суб'єкт у достатній мірі захиститися від ризиків, що йому загрожують.

АТРИБУЦІЯ Attribution – Атрибуция

Визначення достовірності, причин поведінки або подій. Теорія атрибуції - це вчення про різні моделі, які намагаються пояснити ці процеси

АУДИТ – Audit – Аудит

Сукупність заходів, вжитих з метою визначення, чи відповідає діяльність та організаційні процедури попередньо визначенім вимогам, процедурам та правилам. Аудит допомагає організації досягти поставлених цілей, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінювання і підвищення ефективності процесів управління ризиками, контролю та процесів управління політики/ програми/ проекту. Внутрішній аудит проводить підрозділ, який звітує керівництву, в той час як зовнішній аудит здійснює незалежна організація.

БАЗОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ – Base-line study – Базовое исследование

Визначення стану, проблем, небезпек, тенденцій системи для подальшого порівняння показників і розуміння результативності політики/ програми/ проекту, направленої на удосконалення цієї

системи.

БЕНЕФІЦІАР/ ВИГОДОНАБУВАЧ –

Beneficiaries –

Бенефициари

Окремі особи, групи чи організації, які прямо або побічно отримують вигоду від реалізації політики/ програми/ проекту.

БЕНЧМАРКІНГ –

Benchmarking –

Бенчмаркинг

Метод аналізу інформації, що полягає в порівнянні діяльності, результатів діяльності та застосованих методів політики/ програми/ проекту з наявними еталонами, тобто передовими, найбільш ефективними і результативними технологіями, підходами і методами роботи, найкращими результатами. Бенчмаркінг застосовують під час пошуку додаткових можливостей для підвищення ефективності та результативності політики/ програми/ проекту, оскільки цей метод дозволяє визначити, чи можна досягти результатів краще, ніж це робилося досі (див. також **МЕТОД ВИВЧЕННЯ/ АНАЛІЗУ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ**).

ВАЛІДНІСТЬ –

Validity –

Валидність

Характеристика, яка свідчить про відповідність методів збору даних/ зібраних даних завданням дослідження. Дані вважаються валідними тоді, коли вони відображають певну характеристику предмета дослідження. Прикладом застосування поняття валідності в оцінюванні може бути вимірювання тиску у респондентів при дослідженняні впливу проекту з протидії серцево-судинним захворюванням. Такий метод збору інформації можна вважати більш валідним у порівнянні з інформацією респондента щодо його стану здоров'я (така інформація буде свідчити скоріше про те, що респондент думає про стан свого здоров'я, а не про його актуальний стан, отримані дані будуть невалідними). У випадку, коли методи збору даних/ дані не відповідають критеріям валідності, їх вважають невалідними.

ВАЛІДИЗАЦІЯ –

Validation –

Валидизація

Процес визначення ступеня валідності методів збору даних та інструментарію.

ВИБІРКА –

Sample –

Выборка

Вибірка становить відібрану за чіткими правилами частину генеральної сукупності. Основним принципом якості побудови вибірки є її репрезентативність, тобто здатність повною мірою відобразжати характеристики генеральної сукупності. При проведенні оцінювання в разі невеликого розміру генеральної сукупності використання вибікового методу може буде замінене суцільним опитуванням, тобто опитуванням усіх представників генеральної сукупності.

ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ –

Evaluability assessment –

Определение оцениваемости

Дослідження, що дає змогу визначити можливості/ базові показники/ критерії, за якими буде здійснюватися оцінювання політики/ програми/ проекту. Таке дослідження проводять на етапі раннього огляду запропонованого політики/ програми/ проекту для того, щоб упевнитись, чи їх мета та завдання реалістичними, а результати – вимірюваними. Воно також дає розуміння, чи оцінювання буде корисним для менеджерів програми або відповідальних за вироблення політики та яким чином; чи реалістичним є оцінювання.

ВИМІРЮВАННЯ –

Measurement –

Измерение

Процедура визначення кількісних показників об'єкта чи події, що досліджується. Вимірювання реалізується через систему індикаторів. Якість вимірювання визначається через надійність та валідність інструментів вимірювання.

ВИМІРЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ –
Performance measurement –
Измерение выполнения

Система вимірювання успіху політики/ програми/ проекту щодо досягнення мети, завдань та виконання запланованих заходів.

ВИСНОВОК –
Conclusion –
Вывод

Остаточна думка, логічний підсумок, зроблений відповідно спостережень, міркувань або розгляду певних фактів. Висновки узагальнюють результати оцінювання та вказують на фактори успіху і невдач оцінюваних політики/ програми/ проекту, при цьому особлива увага приділяється запланованим та незапланованим результатам та впливу, і в більш загальному плані стосується сильних та слабких сторін політики/ програми/ проекту.

ВІДПОВІДНІСТЬ/ РЕЛЕВАНТНІСТЬ –
Relevance –
Соответствие/ Релевантность

Один із критеріїв оцінювання, за яким аналізують узгодженість діяльності, продуктів та кінцевих результатів політики/ програми/ проекту із вимогами бенефіціарів/ вигодонабувачів, політикою (стратегією) організацій, потребами держави та глобальними пріоритетами.

ВНЕСОК/ ВХІДНІ РЕСУРСИ –
Input –
Вклад

Фінансові, людські та матеріальні ресурси, що використовуються для реалізації політики/ програми/ проекту.

ВНУТРІШНЄ ОЦІНЮВАННЯ –
Internal evaluation –
Внутренняя оценка

Оцінювання, що проводить спеціаліст/ відділ організації, що відповідають за впровадження політики/ програми/ проекту. Зазвичай внутрішні фахівці з оцінювання не є безпосередніми виконавцями політики/ програми/ проекту, проте вони підпорядковані керівникам організації, тоді як зовнішні фахівці з оцінювання є незалежними і від об'єкта оцінювання (проекту

або програми), і від самої організації. Якщо зовнішнє оцінювання зазвичай сфокусоване на результатах (outcomes) політики/ проекту/ програми для клієнтів, то внутрішнє оцінювання частіше покликане дати відповідь на конкретні питання менеджерів або оцінити результативність політики/ програми/ проекту.

ВПЛИВ –
Impact –
Влияние/ Воздействие

Найчастіше – це синонім результату (результат в середньостроковій або довгостроковій перспективі, запланований чи незапланований, позитивний або негативний). Для аналізу політики – це чистий результат (виграш в результатах, який отримують внаслідок виконання програми виключно її учасники).

ВПЛИВ НА ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК –
Institutional development impact –
Влияние на институциональное развитие

Наслідки впровадження політики/ програми/ проекту, які посилюють або послаблюють спроможність країни чи регіону використовувати людські, фінансові та природні ресурси більш ефективно, по слідовно і справедливо. Такий вплив можливий через: 1) покращення інституційних механізмів, їх визначення, стабільність, прозорість, передбачуваність, а також обов'язковість їх застосування, і/ або 2) узгодження місії та інституційної спроможності організації згідно з її функціями, визначеними цими механізмами. Такий вплив може включати заплановані і незаплановані наслідки.

ВСТАНОВЛЕНІ ФАКТИ –
Findings –
Выявленные факты

Доведені твердження щодо політики/ програми/ проекту, які базуються на емпіричних даних. Встановлені факти включають опис та візуальні представлення даних, але не інтерпретацію, судження, висновки.

**ВТРУЧАННЯ –
Intervention –
Интервенция**

Конкретна дія або комплекс дій (наприклад, політики/ програми/ проекту), спрямовані на досягнення позитивних ефектів на користь цільових груп (наприклад, зниження ризику зараження ВІЛ, підвищення якості надання послуг).

**ВТРУЧАННЯ ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ –
Development intervention –
Действие по развитию**

Інструмент партнерської підтримки для сприяння розвитку організації, громади, регіону, країни. Прикладами заходів з розвитку можуть бути проекти, програми з розбудови громадянського суспільства.

**ГЕНЕРАЛЬНА СУКУПНІСТЬ –
Population –
Генеральная совокупность**

Сукупність усіх елементів, що належать до об'єкта дослідження (наприклад, усі бенефіціари політики/ програми/ проекту).

**ДАННІ –
Data –
Данные**

Оброблена відповідним чином інформація, зібрана відповідно до мети і завдань MiO, слугує для висновків оцінювання.

**ДЖЕРЕЛА ПЕРЕВІРКИ –
Sources of verification –
Источники проверки**

Опис того, де і в якій формі можна знайти інформацію про досягнення стратегічної мети, виконання завдання (завдань) проекту, наявні результати. Вони повинні містити докладну інформацію про те, яким методом збору слід користуватися, хто відповідальний, як часто слід збирати інформацію і про неї доповідати.

**ДІЯЛЬНІСТЬ –
Activity –
Действия**

Низка заходів, під час яких відбувається залучення ресурсів

(фінансових, матеріальних, людських, технічної допомоги та ін.) з метою створення продуктів та досягнення конкретних результатів політики/ програми/ проекту.

**ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ –
Experimental design –
Экспериментальный дизайн исследования**

Модель дослідження, що вважається найбільш надійною для встановлення результативності політики/ програми/ проекту; для її застосування використовують випадковий відбір до кожної з груп: групи впливу та контрольної групи. Відмінності в показниках між групою впливу та контрольною групою показують ефект від проведення політики/ програми/ проекту. Найбільш повним та надійним варіантом застосування експериментально дизайну є проведення вимірювання для обох груп до та після реалізації політики/ програми/ проекту. За такого підходу фахівець з оцінювання може прослідкувати зміни в обох групах та визначити, які з них були зумовлені зовнішніми факторами (наприклад, політикою держави, впливом інших проектів), а які є наслідком роботи політики/ програми/ проекту.

**ЕФЕКТ/ РЕЗУЛЬТАТ –
Effect –
Эффект**

Заплановані чи незаплановані зміни, пов'язані прямо чи опосередковано з реалізацією політики/ програми/ проекту. Зміни, не пов'язані з метою, називають супутніми результатами. Остаточному може передувати проміжний результат.

**ЕФЕКТИВНІСТЬ/ ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ –
Efficiency –
Эффективность/ Экономическая эффективность**

Забезпечення реалізації політики/ програми/ проекту з найменшими витратами. Як правило, мова йде про економічну раціональність використання ресурсів.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ –
Quality Assurance –
Обеспечение качества**

Запланований і систематичний процес, що включає в себе будь-яку діяльність, пов'язану з оцінюванням та підвищеннем

якості або цінності політики/ програми/ проекту, або його відповідності певним стандартам.

ЗАВДАННЯ –

Objective –

Цель

Очікувані результати (бачення результатів) політики/ програми/ проекту.

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК –

Feedback –

Обратная связь

Це: а) вплив результатів процесу на його перебіг або керованого процесу на керуючий орган; б) процес передачі інформації від об'єкту до суб'єкту оцінювання.

ЗДАТНІСТЬ ДО ОЦІНЮВАННЯ –

Evaluative Thinking –

Оценочное мышление

Вміння аналізувати і критично оцінювати аргументи та докази (наприклад, збирати й інтерпретувати дані та інформацію, генерувати і перевіряти гіпотези, синтезувати і систематизувати інформацію). У масштабі організації здатність до оцінювання є одним із різновидів рефлексивної практики, що передбачає використання систематично зібраних даних для інформування про організаційну діяльність. Ключові компоненти здатності до оцінювання: формулювання питань та визначення даних, які необхідні для з'ясування цих питань; збір відповідних даних за певною системою/ методологічними підходами; аналіз даних; поширення результатів проведеного дослідження; розробка стратегій для подальшої роботи із результатами оцінювання політики/ програми/ проекту. Здатність до оцінювання може бути застосовано до багатьох організаційних функцій (наприклад, розвиток місії, HR прийняття рішень, зв'язок/реклама) на додаток до розробки і реалізації програм.

ЗМІШАНІ МЕТОДИ –

Mixed Methods –

Смешанные методы

Використання одночасно як кількісних, так і якісних методів збору даних в оцінюванні.

ІНДИКАТОР ПРОДУКТУ –

Output indicator –

Индикатор продукта

Індикатор, що відповідає рівню продуктів в логічній структурі політики/ програми/ проекту та відображає обсяг, якість та своєчасність створення товарів чи надання послуг.

ІНСТРУМЕНТИ ЗБОРУ ДАНИХ –

Data collection tools –

Инструменты сбора данных

Способи та прийоми, що застосовуються для визначення джерел інформації та збору даних в процесі оцінювання. У якості прикладів можна розглянути формалізовані та неформалізовані інтерв'ю, спостереження, опитування, фокус-групи, експертні оцінки, огляд літератури тощо.

КВАЗІЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ –

Quasi-experimental design –

Квазиэкспериментальный дизайн исследования

Модель дослідження, заснована на порівнянні декількох подібних (але не тотожних) груп, при цьому одна група знаходиться під впливом політики/ програми/ проекту (група впливу), а інша – ні (порівняльна група). Відмінності цих груп показують результативність та вплив політики/ програми/ проекту. Квазіекспериментальний дизайн є подібним до експериментального дизайну, проте вважається не таким надійним методом дослідження, оскільки набір до групи впливу та порівняльної групи проводиться не випадковим чином перед початком виконання політики/ програми/ проекту (як при використанні експериментальної моделі), а шляхом підбору об'єктів (людів, організацій, регіонів), що за своїми характеристиками є подібними до групи впливу. Як і при використанні експериментального дизайну, найбільш повні дані можуть бути отримані при проведенні дослідження обох груп до та після впливу політики/ програми/ проекту.

КІЛЬКІСНІ ДАНИ –

Quantitative Data –

Количественные данные

Дані, виражені в числових показниках та отримані в результатів застосування кількісних методів (опитувань, клінічних тестів,

статистичної інформації). Перевагами кількісних даних є їх репрезентативність для досліджуваних груп (може бути досягнуто тільки за допомогою правильного дизайну вибірки дослідження), можливість статистичного аналізу даних та використання їх в якості доказової бази.

Якісні та кількісні дані мають свої переваги та недоліки, доцільність їх застосування залежить від мети, яку ставить перед собою дослідник. Застосування якісних методів в оцінюванні може служити для дослідження досвіду, умов роботи, сприймання, мотивації та поведінки людей щодо політики/ програми/ проекту, визначення незапланованих наслідків та непередбачених процесів тощо. Практичною метою застосування якісних методів є отримання більш ілюстративних даних, а також отримання даних для формуючих оцінювань завдяки можливостям більш глибокого дослідження процесу імплементації політики/ програми/ проекту та складнощів, що виникають.

В оцінюванні, як і в соціальних науках, мала місце дискусія з приводу вибору методологічної парадигми, застосування кількісних і якісних методів. Ця дискусія розпочалася у 1970-х рр., активно проходила у 1980-х та на початку 1990-х. Нині в методології оцінювання пануючою є думка щодо адекватності та доцільності обох стратегій, вибір між якими має бути зробленим на основі завдань, що стоять перед фахівцем з оцінювання.

КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ – *Outcome –* **Конечный результат**

Заплановані чи незаплановані зміни, пов'язані прямо чи опосередковано з реалізацією політики/ програми/ проекту, що визначаються по завершенню реалізації політики/ програми/ проекту, або окремого етапу.

Наприклад, до кінцевих результатів можна зарахувати зміни в поведінці або знаннях цільової групи, зменшення рівня захворюваності, покращення умов життя тощо. Кінцеві результати поділяються на заплановані та незаплановані; незаплановані кінцеві результати можуть бути як позитивними, так і негативними.

КОНТАКТНА ОСОБА/ КООРДИНАТОР – *Focal point –* **Контактное лицо/ Координатор**

Особа, відповідальна за координацію роботи різних відділів або груп з приводу конкретної теми/ напрямку.

КОНТРОЛЬНА ГРУПА – *Control group –* **Контрольная группа**

Група, яке не є об'єктом впливу політики/ програми/ проекту, але має такі ж характеристики, що й група впливу політики/ програми/ проекту, що уможливлює порівняння показників обох груп. На основі цього порівняння роблять висновок про результативність політики/ програми/ проекту. До контрольної групи об'єкти потрапляють шляхом випадкового відбору перед початком виконання політики/ програми/ проекту, при цьому кожен з об'єктів відбору має рівні шанси потрапити як до контрольної, так і до експериментальної груп.

Про контрольну групу доцільно говорити при використанні експериментального дизайну, тоді як при застосуванні квазіекспериментального дизайну використовують поняття порівняльної групи.

КОНТРАФАКТИЧНА СИТУАЦІЯ – *Counterfactual situation –* **Контрафактическая ситуация**

Гіпотетична ситуація, в якій опинилися б люди, організації чи спільноти, якби не було вжито заходів політики/ програми/ проекту, які є предметом дослідження.

ЛОГІКО-СТРУКТУРНА МАТРИЦЯ/ ЛОГІЧНА СТРУКТУРА/ СТРУКТУРА – *Logical framework matrix/ Logical Framework/ Logframe –* **Логико-структурная матрица/ Логическая структура**

Інструмент планування, моніторингу і оцінювання, що дає змогу отримати стандартизовану консолідовану інформацію про проект, його логіку та узгоджується на етапі планування з усіма залученими сторонами. Схематичне відображення логічної структури політики/ програми/ проекту, здебільшого представлене у формі таблиці, в якій узагальнено, що в проекті планується досягти та яким чином (мета, цілі, завдання, вхідні ресурси, продукти, кінцеві результати, вплив), а також зазначені головні припущення.

ЛОГІКО-СТРУКТУРНИЙ ПІДХІД (ЛСП) –
Logical framework approach –
Логіко-структурний подхід

Універсальний та ефективний метод планування будь-якої проектної діяльності, спрямований на вирішення проблеми, а також управління і контролю над цією діяльністю. Планування вирішення проблеми відображається у логіко-структурній матриці/ логічній структурі/ структурі.

ЛСП є офіційною методологією управління проектами в таких організаціях як Всесвітній банк, ЮНІСЕФ, ЮСЕЙД, ТАСІС тощо.

МЕТА –
Purpose/ Aim/ Goal –
Общая цель

Стан в майбутньому, який має бути змінений відносно теперішнього, бажана ситуація, на формування якої направлена політика/ програма/ проект.

МЕТА-ОЦІНЮВАННЯ –
Meta-evaluation –
Мета-оценка

Різновид оцінювання, що проводиться з метою перевірки якості вже проведеного оцінювання та роботи фахівців з оцінювання, дотримання стандартів якості при проведенні оцінювання.

Термін також вживається для позначення узагальнюючого аналізу результатів подібних оцінювань.

МЕТОД ВИВЧЕННЯ/ АНАЛІЗУ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ –
Case Study –
Анализ конкретных ситуаций

Методологічний підхід, що базується на дослідженні результатів оцінювання політик/ програм/ проектів, що здійснювалося раніше. Використовується для отримання інформації про об'єкт оцінювання і виявлення найбільш ефективних методів (системи методів) для оцінювання даного об'єкту (див. також **БЕНЧМАРКІНГ**).

МОНІТОРИНГ –
Monitoring –
Мониторинг

Збір та аналіз даних за попередньо визначеними кількісними та

якісними показниками для визначення стану системи, проекту, процесу, продукту, послуги, програми. Моніторинг дозволяє акумулювати необхідну для оцінювання інформацію та сприяє вчасному виробленню рішень.

МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТИВ –
Outcome monitoring –
Мониторинг результатов

Збір та аналіз даних за попередньо визначеними кількісними та якісними показниками для визначення результатів проекту чи програми без з'ясування причинно-наслідкового зв'язку появи таких результатів.

МОЖЛИВІСТЬ/ ДОРЕЧНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ –
Evaluability –
Оцениваемость

Характеристика об'єкту, яка вказує, чи підлягає об'єкт оцінюванню.

НАДІЙНІСТЬ –
Reliability –
Надежность

Характеристика даних, що полягає в їх стійкості (тобто повторюваності за різних умов) та базується на якості інструментарію, процедур збору та аналізу даних. Кількісні дані вважаються надійними, якщо результати відтворюються при повторному застосуванні методології дослідження у подібних умовах. Надійність якісних даних забезпечується за допомогою триангуляції та ряду інших методів.

НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ –
Best Practices –
Лучшие практики

Досвід використання методів, підходів та інструментів в управлінні та плануванні, що впродовж певного часу засвідчили свою ефективність та успішність для застосування щодо однієї і тієї ж проблеми за подібних обставин.

НАСКРІЗНІ ПИТАННЯ –
Cross-cutting Issues –
Комплексные вопросы

Питання, які впливають на всі проблемні точки в межах свого

контексту. В основному, наскрізні питання охоплюють такі теми, як гендерні питання, навколоїшнє середовище тощо. Під час оцінювання політики/ програми/ проекту, наскрізні (або горизонтальні) питання визначають відносно впливу, а не продуктів. Наприклад, оцінювання проекту з розвитку підприємництва має включати також інформацію про позитивний або негативний вплив на жінок. При підготовці звіту за результатами оцінювання політики/ програми/ проекту, бажано, щоб наскрізні питання були зведені в окремий документ і додані до звіту.

НЕЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ –

Nonexperimental design –

Незкспериментальний дизайн исследования

Модель дослідження, в рамках якої не проводиться порівняння груп, а наслідки роботи політики/ програми/ проекту встановлюються за допомогою інших методів (наприклад, опитування залучених сторін).

ОБСЯГ РОБІТ –

Scope of Work –

Объем работ

Письмовий опис цілей, завдань, методів, результатів та графіка проведення оцінювання.

ОПЕРАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ –

Operational research –

Операционное исследование

Дослідження, що спрямоване на визначення та вирішення проблем, які виникають в процесі виконання політики/ програми/ проекту. Метою операційного дослідження є підвищення якості послуг, що надаються постачальниками, ефективності і результативності політики/ програми/ проекту, а також наявності, доступності та прийнятності послуг для їх користувачів.

ОПИТУВАННЯ –

Survey/ Polling –

Опрос

Різновид кількісних методів збору даних, що передбачає отримання інформації від визначеного кола респондентів, зазвичай із застосуванням вибіркового методу. Опитування

може проводитися без участі сторонніх осіб, коли респондент самостійно заповнює анкету дослідження (таке опитування називається анкетуванням), або за посередництвом представника дослідника – інтерв'юера, в такому випадку говорять про інтерв'ювання. Опитування також може бути опосередковане засобами зв'язку, наприклад, телефоном або комп'ютером. Є випадки, коли опитування можна віднести до якісних методів збору даних (експертне опитування).

ОРГАНІЗАЦІЯ, ЩО НАВЧАЄТЬСЯ –

Learning Organization –

Обучающаяся организация

Будь-яка організація, працівники якої постійно здобувають нові знання, розвивають свої здібності і таким чином сприяють загальному успіху організації. Такі організації створюють навчальне середовище з метою безперервного перетворення, стимулюючи нові способи мислення серед співробітників, створюючи та підтримуючи надійні системи навчання, що відповідають меті організації. Ключовими характеристиками організації, що навчається, є: експериментування з новими підходами; вивчення досвіду та передової практики інших осіб; передача знань швидко та ефективно по всій організації; розвинута система звітування про засвоєні уроки із власного досвіду; розвиток ротації кадрів та нових навчальних програм.

ОЦІНЮВАННЯ –

Evaluation –

Оценка/ Оценивание

Визначення змін за результатами реалізації політики/ програми/ проекту, задля того, аби зрозуміти:

Чи були досягнуті заплановані результати?

Наскільки вірними були припущення щодо результатів політики/ програми/ проекту?

Наскільки ефективними, результативними і стійкими є зміни?

Оцінювання результатів політики/ програми/ проекту дає зворотний зв'язок щодо досягнення мети та завдань політики/ програми/ проекту. Оцінювання є основою для прийняття рішень та належного планування, ефективного використання коштів. Оцінювання створює передумови для удосконалення

політики/ програми/ проекту, оскільки дозволяє навчатися на основі уроків попереднього досвіду. Оцінювання забезпечує реалізацію принципів належного врядування (ефективності, результативності, відкритості, підзвітності).

ОЦІНЮВАННЯ – Assessment – Оценка

Процес, який може бути несистемним, зі збору інформації, її аналізу та формування суджень на його основі. Термін Assessment має певні відмінності від терміну Evaluation – останній використовується як конкретний термін в рамках проектного менеджменту (щодо оцінювання проектів та програм), тоді як Assessment є словом загального вжитку.

ОЦІНЮВАННЯ EX-ANTE / ПЕРЕДОЦІНЮВАННЯ – Ex-ante evaluation – Оценка ex-ante

Оцінювання, що проводять до початку впровадження політики/ програми/ проекту. Метою цього типу оцінювання є визначення, чи правильно було визначено проблему, на вирішення якої спрямовано політики/ програми/ проекту, чи відповідають цілі політики/ програми/ проекту та способи їх досягнення потребам, чи достатніми є наявні ресурси та чи правильна логіка закладена в процес досягнення змін.

ОЦІНЮВАННЯ EX-POST / ПОСТОЦІНЮВАННЯ – Ex-post evaluation – Оценка ex-post

Різновид оцінювання, що проводиться через кілька років після завершення політики/ програми/ проекту. Оцінювання ex-post має на меті з'ясувати, які фактори вплинули на досягнення/недосягнення успіху, оцінити сталість результатів та впливу політики/ програми/ проекту, а також надати рекомендації для майбутніх політики/ програми/ проекту. Таке оцінювання загалом ставить перед собою більш широкий спектр питань в порівнянні з підсумковим оцінюванням (summative evaluation), яке частіше сфокусоване на визначенні результативності політики/ програми/ проекту.

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ – Impact Evaluation – Оценка влияния

Систематичне вивчення змін, які стали наслідком конкретних заходів, здійснених в рамках політики/ програми/ проекту. Як правило, оцінювання впливу включає в себе збір вихідних даних для групи втручання та контрольної групи на початку політики/ програми/ проекту, а також збір даних після завершення політики/ програми/ проекту.

ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕСУ – Process evaluation – Оценка процесса

Різновид оцінювання, який сфокусований на процесі реалізації політики/ програми/ проекту та включає в себе оцінювання доступу до послуг, їх якість, рівень задоволеності споживачів, підхід до управління політики/ програми/ проекту тощо. Оцінювання процесу може дати розуміння культурного, соціально-політичного, юридичного, економічного контекстів, що можуть вплинути на імплементацію політики/ програми/ проекту.

Існує підхід, за яким терміни Формуючого оцінювання та оцінювання процесу вживають як синоніми (наприклад, Road to Results, Morra Imas, Rist). В інших джерелах, попри деяку подібність між цими різновидами оцінювання (проведення під час імплементації політики/ програми/ проекту, можливість отримання актуальної інформації щодо реалізації політики/ програми/ проекту), говорять про відмінності між ними. Так, оцінювання процесу дає розуміння того, яким чином політики/ програми/ проекту досягає поставлених цілей, а інформація, отримана під час такого оцінювання допомагає інтерпретувати результати та є корисною для планування подібних політики/ програми/ проекту. Тоді як формуюче оцінювання частіше покликане надати інформацію, що допоможе внести зміни до дизайну політики/ програми/ проекту задля досягнення кращого результату. Якщо в результаті оцінювання процесу були виявлені недоліки в реалізації політики/ програми/ проекту, рекомендується проведення формуючого оцінювання з більш детальним розглядом проблеми та її причин. Існує думка, що оцінювання процесу та ex-ante оцінювання є різновидами формуючого оцінювання.

Обидва типи оцінювання сприяють результативності політики/ програми/ проекту, дають можливість зрозуміти, які фактори можуть потенційно впливати на успіхи/невдачі політики/ програми/ проекту.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ –

Outcome evaluation –

Оценка результатов

Оцінювання, що визначає, наскільки заходи чи політики/ програми/ проекту вплинули на досягнення цілей, а також до яких запланованих і незапланованих кінцевих результатів привела програма.

ЗАВДАННЯ З РОЗВИТКУ –

Development objective –

Цель развития

Запланований вплив у фізичному, фінансовому, інституційному, соціальному, екологічному вимірі на суспільство, громаду або групу людей через один або декілька політики/ програми/ проекту.

ПАРТИСИПАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ/ ОЦІНЮВАННЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ

ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН –

Participatory Evaluation –

Партисипативная оценка/ Оценка с привлечением к участию

Різновид оцінювання, за якого до проведення оцінювання залучаються зацікавлені сторони – менеджери політики/ програми/ проекту, постачальники послуг, представники партнерських організацій, бенефіціари. Залучення зацікавлених сторін відбувається на всіх етапах проведення оцінювання: при плануванні, зборі та аналізі інформації, формулюванні висновків та рекомендацій, розповсюджені результатів оцінювання. Партиципативне оцінювання сфокусоване на інформаційних потребах зацікавлених сторін і, в меншій мірі, на потребах донорів. Фахівець з оцінювання за такого підходу є скоріше фасилітатором, дизайн оцінювання є більш гнучким, частіше використовуються неформальні методи збору даних. Партиципативне оцінювання частіше використовується в політики/ програми/ проекту розвитку, особливо на рівні громади.

ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ/ РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ –

Capacity-building –

Развитие потенциала

Процес, за допомогою якого індивіди, групи, організації та країни розвивають, збільшують і організовують свої ресурси, знання та процедури управління, що в сукупності виражається в їх здатності (індивідуально і колективно) реалізовувати конкретні завдання, формулювати цілі й досягати їх.

ПІДЗВІТНІСТЬ –

Accountability –

Подотчетность

Відповідальність за прийняття рішень та використання ресурсів, а також зобов'язання довести, що робота була проведена відповідно до узгоджених правил та стандартів; неупереджене і точне повідомлення про результати виконання відповідно до своєї ролі чи планів.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ –

Summative evaluation –

Суммативная оценка

Тип оцінювання, що проводять наприкінці проекту чи програми або певного етапу впровадження з метою визначення рівня досягнення очікуваних результатів. Таке оцінювання дає змогу отримати інформацію щодо досягнень та значимості проекту чи програми.

ПЛАН З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ –

M&E Plan –

План по мониторингу и оценке

Довгострокова стратегія зі збору, аналізу та використання інформації/ даних для забезпечення підзвітності та управління політики/ програми/ проекту. Такий план, як правило, містить інформацію про заходи з MiO, які мають бути здійснені; які дані необхідні, та яким чином їх буде зібрано; опис ролей та обов'язків у виконанні заходів з MiO; інформацію про те, як дані буде використано з метою підзвітності та управління політики/ програми/ проекту.

ПОКАЗНИК/ІНДИКАТОР –
Indicator –
Индикатор

Кількісний або якісний фактор (змінна), який забезпечує простий і надійний спосіб вимірювання досягнень політики/ програми/ проекту, відображає зміни, пов'язані з політикою/ програмами/ проектом, або допомагає оцінити діяльність виконавця політики/ програми/ проекту.

ПОРІВНЯЛЬНА ГРУПА –
Comparison group –
Група сравнения

Група, яке не є об'єктом впливу політики/ програми/ проекту, але має подібні характеристики, що і група впливу політики/ програми/ проекту; подібність характеристик дає можливість порівняння показників обох груп та винесення висновку щодо результивності політики/ програми/ проекту. До порівняльної групи об'єкти потрапляють шляхом цільового відбору: фахівець з оцінювання формує/відбирає порівняльну групу на основі її подібності до групи впливу.

Про порівняльну групу доцільно говорити при використанні квазіекспериментального дизайну, тоді як при застосуванні експериментального дизайну використовують поняття контрольної групи.

ПРИПУЩЕННЯ –
Assumption –
Предположение

Не доведене судження, твердження без доказу. Є гіпотезою про причинно-наслідкові зв'язки, фактори чи ризики, які можуть вплинути на успіх політики/ програми/ проекту.

ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК/ КАУЗАЛЬНІСТЬ –
Causality –
Причинно-следственная связь/ Каузальность

Визначення зв'язків між конкретними заходами («причина») та наявними чи очікуваними змінами («наслідок»), що настають/ мають настати за першими.

ПРОГРАМА –
Program –
Програма

Послідовна сукупність дій та/або проектів задля досягнення загальної мети на регіональному, національному та міжнародному рівнях, що також включає низку заходів, які перетинаються у різних секторах, темах та географічних зонах.

ПРОДУКТ –
Output –
Продукт

Усі товари, послуги, кількісні і якісні здобутки, що їх отримує бенефіціар у процесі виконання політики/ програми/ проекту за рахунок залучених людських, матеріальних та організаційних ресурсів. До продуктів роботи політики/ програми/ проекту зараховують кількість наданих консультацій, проведених тренінгів тощо.

ПРОЕКТ –
Project –
Проект

Діяльність, спрямована на досягнення конкретних цілей за наявності певних ресурсів та в певних часових рамках, часто в межах ширшої програми.

ПРОМІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ –
Mid-term evaluation –
Промежуточная оценка

Різновид оцінювання, що проводиться в процесі впровадження політики/ програми/ проекту. Завданням проміжного оцінювання є одержання висновків, на основі яких можна буде в разі потреби переорієнтувати стратегію впровадження політики/ програми/ проекту. Проміжне оцінювання є різновидом формуючого оцінювання.

РЕЗУЛЬТАТ –
Result –
Результат

Наслідок діяльності політики/ програми/ проекту (включаючи продукти, кінцеві результати та вплив), запланований або незапланований, позитивний або негативний. За визначенням

OECD результати розглядають як сукупність всіх наслідків політики/ програми/ проекту, тоді як існують інші підходи, за якими термін Результат (Result) вживається як синонім до терміну Кінцевий результат (Outcome).

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ –
Effectiveness –
Результативность

Ступінь досягнення кінцевих результатів, тобто співвідношення між фактичними і запланованими результатами діяльності. Поняття «результативності» належить до кінцевих, соціально значущих результатів діяльності політики/ програми/ проекту (outcomes). Оцінка результативності передбачає отримання відповіді на питання, чи було досягнуто заплановані цілі і як співвідносяться кінцеві результати політики/ програми/ проекту із запланованими. Результативність показує ступінь досягнення поставлених цілей і завдань. Питання про результативність складається з двох частин. Перша: чи досягнуто мету політики/ програми/ проекту? Друга: чи є досягнення цілей саме результатом реалізації політики/ програми/ проекту?

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗА ІДЕАЛЬНИХ УМОВ –
Efficacy –
Результативность при идеальных условиях

Ступінь досягнення очікуваних результатів за ідеальних умов у підконтрольному середовищі.

РЕКОМЕНДАЦІЇ –
Recommendations –
Рекомендации

Пропозиції, сформульовані на основі встановлених фактів та висновків дослідження та спрямовані на підвищення якості, результативності і ефективності політики/ програми/ проекту.

САМООЦІНЮВАННЯ –
Self-Evaluation –
Самооценка

Вид оцінювання, яке здійснюють самі виконавці політики/ програми/ проекту. Таке оцінювання спрямоване на характеристику програмних процесів і досягнутих результатів.

СПРОМОЖНІСТЬ/ ПОТЕНЦІАЛ –
Capacity –
Потенциал

Матеріальні, управлінські та аналітичні надбання (знання, ресурси, системи і мережі) індивідів, груп, організацій та держав, що в сумі виявляються у здатності (індивідуально та колективно) реалізовувати конкретні завдання, виконувати функції, розв'язувати проблеми, ставити цілі та досягати їх.

СТАЛІСТЬ –
Sustainability –
Устойчивость

Ймовірність збереження позитивних ефектів, політична та фінансова підтримка результатів політики/ програми/ проекту після припинення надання вхідних ресурсів (фінансування, матеріалів, навчання) зі сторони донорів/організацій, що впроваджували політики/ програми/ проекту, а також забезпечення довгострокових вигід від політики/ програми/ проекту. Залежно від контексту термін може вживатися у значенні життєздатність (наприклад, життєздатність результатів), стійкість (наприклад, стійкість ефектів) тощо.

СТЕЙХОЛДЕРИ/ ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ –
Stakeholders –
Стейхолдеры/ Заинтересованные стороны

Фізична особа або організація, що має права, долю, вимоги або інтереси стосовно системи або її властивостей, що задовольняють їх потреби та очікування. Оцінювання результатів можливе лише за умови участі усіх зацікавлених осіб.

Зацікавлені сторони поділяють на першочергових та другорядні. Першочергові - люди або групи, на яких заплановані заходи матимуть прямий вплив. До основних стейхолдерів відносять як тих, хто отримає вигоду від імплементації політики/ програми/ проекту, так і тих, на кого політики/ програми/ проекту вплине негативно. До першочергових зацікавлених сторін найчастіше належать окремі соціальні чи етнічні групи, представники вразливих груп, на яких спрямовані заходи політики/ програми/ проекту, а також розробники політики та представники організацій, на яких спрямовані заходи з

адвокації.

Другорядні зацікавлені сторони - люди або групи, на яких заплановані заходи матимуть непрямий вплив (позитивний або негативний). До другорядних стейкхолдерів належать особи, що наблизені до бенефіціарів (батьки, родичі, діти, друзі); особи, що є посередниками у наданні послуг (представники соціальної сфери (вчителі, лікарі), соціальні працівники, волонтери); особи, чия професійна діяльність або життя можуть змінитися в результаті реалізації політики/ програми/ проекту. Наприклад, реалізація програми з попередження домашнього насильства може вимагати проходження додаткових тренінгів для представників міліції, а рішення щодо розміщення притулку для бездомних може вплинути на життя мешканців району

Ключові стейкхолдери можуть належати до груп першочергових та другорядних стейкхолдерів, при цьому вони мають вплив на якість надання послуг та результативність політики/ програми/ проекту. До ключовий стейкхолдерів можна зарахувати як керівника організації, так і надавача послуг, що працює в цій організації, оскільки обидві особи мають вагомий вплив на якість надання послуг.

СТАНДАРТИ ОЦІНЮВАННЯ - Evaluation Standards – Стандарты оценки

Система вимог, що дозволяє визначити якість оцінювання та стимулює розвиток культури професійного оцінювання. Стандарти оцінювання політики/ програми/ проекту були розроблені американським Об'єднаним комітетом зі стандартів оцінювання в освіті (AJCSEE), який став базовим документом для професійних асоціацій з оцінювання в усьому світі. До нього увійшов список із тридцяти стандартів, які відображають ключові характеристики якісного оцінювання та можуть бути згруповани у підгрупи: 1) стандарти практичності (визначення головних зацікавлених осіб, поширення звіту, вплив оцінювання); 2) стандарти здійсненості (практична методика, політична доцільність, економічна ефективність); 3) стандарти доречності (на кого орієнтоване оцінювання, повна та неупереджена експертіза, розкриття отриманих даних, конфлікт інтересів, податкова відповідальність); 4) стандарти

точності (документація програми, аналіз навколошнього оточення, опис цілей і завдань, достовірна інформація, аналіз кількісної та якісної інформації, обґрунтовані висновки, неупереджене складання звіту, мета-оцінка).

Затверджені в установленому порядку вимоги до кваліфікації працівників, їх компетентностей, що визначаються роботодавцями і слугують основою для формування професійних кваліфікацій, мають назву «Професійний стандарт». Професійні стандарти описують вимоги до виконання працівниками трудових функцій (завдань професійної діяльності). Структурою професійних стандартів передбачено, що професійна (трудова) діяльність розподіляється на структурні елементи – основні трудові функції, дляожної з яких встановлюються вимоги до знань, умінь, працівника та критерії виконання цих вимог.

Професійні стандарти використовуються для:

розроблення державних стандартів професійно-технічної освіти, стандартів вищої освіти, освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових) програм, навчальних програм і модулів для всіх форм та видів професійної підготовки, а також для розроблення навчально-методичних матеріалів до цих навчальних програм (модулів);

проведення оцінки відповідності компетентностей працівників, випускників навчальних закладів вимогам професійного стандарту;

використання у сфері управління персоналом, в тому числі його сертифікації та атестації;

професійної орієнтації населення, в тому числі учнів та студентів навчальних закладів, працівників та безробітних;

використання під час проведення процедур підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб;

формування єдиних критеріїв виконання вимог до здатностей (компетентностей) особи, незалежно від шляхів їх отримання.

СХВАЛЕННЯ –
Appraisal –
Одобрение

Загальне оцінювання доцільності, можливості реалізації та потенційної сталості, що здійснюється до прийняття рішення про фінансування. Прикладами є аналіз витрат-корисності, аналіз витрат-результативності, мета-аналіз та ін.

СХЕМА MiO –
M&E framework –
Схема MiO

Попередньо визначений та узгоджений на початковому етапі політики/ програми/ проекту план моніторингу і оцінювання. Документ має дати відповідь на такі питання:

- Що є предметом моніторингу та оцінювання?
- Хто відповідальний за проведення заходів з MiO?
- Коли планується проведення MiO?
- Якою є методологія MiO?
- Які ресурси необхідні та якими є їх джерела?

ТЕОРІЯ ЗМІН –
Theory of change –
Теория изменений

Уявлення про те, яким чином політики/ програми/ проекту досягатиме результатів, а також які припущення закладені в його основу. Попри однакову мету теорії змін та логічної структури – описати процес досягнення результату, вони дещо відрізняються. Ключовою відмінністю є те, що теорія змін показує, чому і як будуть досягнуті зміни, якою є логіка перетворення внеску, діяльності та продуктів у кінцеві результати та вплив, теорія змін відображає уявлення виконавців політики/ програми/ проекту про те, «яким чином влаштований світ» і як конкретна проблема може бути вирішена.

Наприклад, при розробці проекту з підвищення підзвітності уряду в Танзанії, однією з цілей було підвищити доступ громадян до інформації. Проектом передбачається проведення освітніх заходів серед населення та НГО. Тут виникає питання: чому ми думаємо, що підвищення рівня поінформованості може привести до запланованих результатів? Звідси походять

основні припущення, що використовуються у проекті при поясненні того, як продукти стають результатами. У даному проекті розробники стратегії роблять припущення, що громадяни побачать, які переваги несе в собі відкритість уряду, це допоможе їм об'єднатися для спільних зусиль і подолати бар'єри страху. В свою чергу представники уряду не зможуть довго протистояти зростаючому запиту на інформацію та стануть більш відкритими. Ці припущення показують, якою є логіка дій розробників проекту. За наявності доказової бази щодо результативності подібних проектів, їх також включають до Теорії змін.

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ –
Terms of Reference –
Техническое задание

Документ, в якому вказано мету і масштаб оцінювання, методи, які буде застосовано; стандарти, за якими буде здійснено оцінювання; обсяг робіт, запланованих для проведення оцінювання; а також зазначено вимоги до підзвітності за результатами оцінювання.

ТРИАНГУЛЯЦІЯ –
Triangulation –
Триангуляция

Аналіз та використання даних, отриманих з трьох чи більше джерел із використанням різних методів. Отримані дані можуть бути підтвердженні чи відхилення, а недоліки будь-якого методу чи джерела даних можуть бути компенсовані за рахунок переваг іншого методу, що підвищує таким чином обґрунтованість і надійність отриманих результатів.

УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНИМ ЦИКЛОМ –
Project cycle management –
Управление проектным циклом

Сукупність дій та інструментів, що дає змогу краще розуміти завдання та функції, яких необхідно дотримуватися в процесі виконання проекту чи програми. Зазвичай складається з таких етапів: ідентифікація (визначення потреб), підготовка, визначення вартості, впровадження, оцінювання, завершення та засвоєння уроків.

УПРАВЛІННЯ, ОРІЄНТОВАНЕ НА РЕЗУЛЬТАТ (УОР) –

Results-Based Management (RBM) –

Управление, ориентированное на результат

Стратегія управління, за якої всі задіяні сторони спрямовують свою діяльність та продукти на досягнення кінцевих результатів. Залучені сторони також використовують інформацію щодо вже досягнутих результатів при прийнятті рішень, виконанні та фінансуванні політики/ програми/ проекту.

ФАСИЛІТАТОР –

Facilitator –

Фасилитатор

Особа, що допомагає членам групи результативно та ефективно провести зустріч/ консультацію без нав'язування окремої думки чи рішення.

ФАХІВЕЦЬ З ОЦІНЮВАННЯ –

Evaluator –

Специалист по оценке

Особа, що спеціалізується на оцінюванні та в своїй діяльності керується стандартами оцінювання. В залежності від типу оцінювання, фахівці з оцінювання можуть бути внутрішніми (тобто працювати в команді, що відповідає за реалізацію політики/ програми/ проекту), або зовнішніми (тобто бути незалежними від донора, або організації-виконавця політики/ програми/ проекту). окрім виділяють фахівців з оцінювання, що беруть участь у партисипативному оцінювання; їх роль у проведенні оцінювання полягає здебільшого у фасилітації оцінювання, а не його безпосередньому проведенні.

ФОКУС-ГРУПА –

Focus Group –

Фокус-группа

Метод збирання даних, що базується на груповому обговоренні та дискусії, що виникає між учасниками дослідження з приводу теми, яку вивчають, та проводиться за заздалегідь визначенім сценарієм. Метод фокус-груп дає можливість фахівцям з оцінювання отримати якісну, а не кількісну інформацію, вивчити сприйняття, думки, отримати можливі рекомендації щодо подальших дій.

ФОРМУЮЧЕ ОЦІНЮВАННЯ –

Formative evaluation –

Формирующая оценка

Різновид оцінювання, в рамках якого досліджується процес реалізації політики/ програми/ проекту. Основним завданням при проведенні формуючого оцінювання є пошук способу вдосконалення політики/ програми/ проекту, визначення змін, які потрібно внести в його дизайн⁵.

ЦІЛЬОВА ГРУПА –

Target Group –

Целевая группа

Соціальні групи, організації чи особи, на користь яких здійснюють політики/ програми/ проекту. Цільова група включає в себе всіх осіб, на яких проект може мати позитивний вплив, тоді як конкретні особи, організації чи соціальні групи, які отримують вигоди від політики/ програми/ проекту, є його бенефіціарами.

ЦІЛЬОВЕ ЗНАЧЕННЯ –

Target indicator –

Целевое значение

Характеристика цілей політики/ програми/ проекту, виражена вимірюваною величиною; бажаний показник у певний проміжок часу.

ЯКІСНІ ДАНІ –

Qualitative data -

Качественные данные

Дані, які оперують змістовними категоріями та описують людські знання, поведінку, ставлення, допомагають зрозуміти особливості соціальної взаємодії. Якісні дані найчастіше представлені у формі тексту (за результатами розмови з респондентами, в якості записів щоденника, нотаток спостерігача тощо), рідше – у формі зображень. Якісні дані збирають за допомогою якісних методів (глибинних інтерв'ю, фокус-груп, спостережень).

Список використаних джерел

1. ADA (Austrian Development Agency), Evaluation Unit. Guidelines for Project and Programme Evaluations. Vienna: ADA, 2009.
2. DAC (Development Assistance Committee). Glossary of Terms in Evaluation and Results-Based Management. Paris: OECD, 2002.
3. Dehar, Mary-Anne; Casswell, Sally; Duignan, Paul. Formative and Process Evaluation of Health Promotion and Disease Prevention Programs. *Evaluation Review*. April 1993 vol. 17 no. 2, 204-220 <http://erx.sagepub.com/content/17/2/204.abstract>
4. European Commission. Guidelines for the Ex-Ante Evaluation of 2014-2020 EMFF OPS. March 2014. http://ec.europa.eu/fisheries/reform/emff/emff-guidelines-for-ex-ante-evaluation_en.pdf
5. European Commission, EuropeAid Cooperation Office, Evaluation Unit. Manual: Project Cycle Management. European Commission - EuropeAid, 2001.
6. Handbook: How to Design and Conduct a Country Programme Evaluation at UNFPA. New York: Evaluation Branch, Division for Oversight Services (DOS), 2012.
7. IFAD (International Fund for Agricultural Development). Managing For Impact For Rural Development: A Guide For Project M&E. Annex A. Glossary of M&E Concepts and Terms. Rome: IFAD, 2002.
8. Love, Arnold J. Internal Evaluation: Building Organizations from Within (Applied Social Research Methods). SAGE Publications, Inc: 1991.
9. Margoluis, R., C. Stem, V. Swaminathan, M. Brown, A. Johnson, G. Placci, N. Salafsky, and I. Tilders. 2013. Results Chains: a Tool for Conservation Action Design, Management, and Evaluation. *Ecology and Society* 18(3): 22. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-05610-180322>
10. Mathison, Sandra. Encyclopedia of Evaluation. SAGE Publications, Inc., 2005.
11. Morra Imas, Linda G.; Rist, Ray C. The Road to Results: Designing and Conducting Effective Development Evaluations. World Bank. © World Bank, 2009.
12. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/2699> License: CC BY 3.0 IGO
13. Roberts, Dawn; Khattri, Nidhi. Designing a Results Framework for Achieving Results: a How-to Guide. Washington, D.C.: Independent Evaluation Group, The World Bank Group, 2012.
14. IEG (Independent Evaluation Group). Sourcebook for Evaluation Global and

- Regional Partnership Programs. Washington, D.C., 2007
15. Thompson, Nancy J., PhD; McClintock, Helen O. Demonstrating Your Program's Worth: A Primer on Evaluation for Programs to Prevent Unintentional Injury. Atlanta, Georgia: National Center for Injury Prevention and Control, 2000. <http://www.cdc.gov/ncipc/pub-res/demonstr.htm>
  16. UNAIDS (The Joint United Nations Programme on HIV/AIDS). Basic Terminology and Frameworks for Monitoring and Evaluation. UNAIDS, 2010.
  17. UNAIDS. Glossary of Monitoring and Evaluation Terms. Geneva: UNAIDS, 2008.
  18. USAID (U.S. Agency for International Development) and Planning and Performance Management Unit, Office of the Director of U.S. Foreign Assistance, State Department. Glossary of Evaluation and Relater Terms. USAID, 2009.
  19. USAID Center for Development Information and Evaluation. Performance Monitoring and Evaluation Tips. Conducting a Participatory Evaluation. Number 1. Washington, D.C.: USAID, 1996.
  20. Англійсько-український словник термінів і понять з державного управління / Уклад. Г.Райт, К. Мак-Вікар. - К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 1996.
  21. Англійсько-французько-німецько-український словник термінології Європейського Союзу. – К.: К.І.С., 2007.
  22. Браковка чи бракування. Л. Колібаба <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine62-20.pdf>
  23. Глоссарий термінов в області оценки программ и проектов. / сост. Асанова Д.К., Гезелле-Меербург И., Кошелева Н. и др – Алматы, Printmaster, 2012.- 13 с.
  24. Кілієвич, Олександр Іванович. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003.
  25. Кравчук, Ірина Вікторівна. Оцінювання державної політики в Україні: монографія/ Ірина Вікторівна Кравчук, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : К.І.С., 2013.
  26. Моніторинг та оцінка програм і проектів. Практичний посібник / Ольга Морозова, Ольга Варецька, Деніел Джонс, Пепукай Чікува, Тетяна Салюк. - Київ,"Оранта", 2008.
  27. Оцінювання громадянського суспільства: Посібник користувача. - / Сара Репуччі, автор; Український переклад, в рамках Проекту ПРООН

- "Розвиток громадянського суспільства". – К.: ПРООН, 2011.
28. Посібник з моніторингу – Практичні рекомендації щодо впровадження ефективного моніторингу регіонального розвитку в Україні / Проект "Підтримка сталого регіонального розвитку в Україні" EuropeAid/125234/C/SER/UA. – К., 2011.
29. Посібник з моніторингу та оцінювання програм регіонального розвитку / Ленсьєл М., Винницький Б., Ратейчак Ю., Санжаровський І. За ред. Санжаровського І., Полянського Ю. – К.: К.І.С., 2007.
30. Русско-английский терминологический словарь соответствий по вопросам аудита эффективности и ключевым показателям экономического развития. Издание третье, дополненное и переработанное. М.: НИИ СП, 2009.
31. Семигіна, Тетяна Валеріївна. Словник із соціальної політики. Словник із соціальної політики. – Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2005.
32. Система моніторингу й оцінки з питань ВІЛ/СНІДу: регіональний рівень / О. М. Балакірева, А. М. Бойко, О. Ю. Семерик, О. О. Яременко. – К.: ВПЦ "Експрес", 2006.
33. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / ред.: В. І. Волович; уклад.: В. І. Волович. - К.: "Укр. центр духов. культури", 1998.

Покажчик (відповідно до українського алфавіту)

- АНАЛІЗ – 8
АНАЛІЗ ВИТРАТ-КОРИСНОСТІ – 8
АНАЛІЗ ВИТРАТ-РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ – 8
АНАЛІЗ РИЗИКІВ – 9
АТРИБУЦІЯ – 9
АУДИТ – 9
БАЗОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ – 9
БЕНЕФІЦІАР/ ВИГОДОНАБУВАЧ – 10
БЕНЧМАРКІНГ – 10
ВАЛІДНІСТЬ – 10
ВАЛІДИЗАЦІЯ – 11
ВИБІРКА – 11
ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ – 11
ВИМІРЮВАННЯ – 11
ВИМІРЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ – 12
ВИСНОВОК – 12
ВІДПОВІДНІСТЬ/ РЕЛЕВАНТНІСТЬ – 12
ВНЕСОК/ ВХІДНІ РЕСУРСИ – 12
ВНУТРІШНЄ ОЦІНЮВАННЯ – 12
ВПЛИВ – 13
ВПЛИВ НА ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК – 13
ВСТАНОВЛЕНІ ФАКТИ – 13
ВТРУЧАННЯ – 14
ВТРУЧАННЯ ЗАДЛЯ РОЗВИТКУ – 14
ГЕНЕРАЛЬНА СУКУПНІСТЬ – 14

- ДАНІ – 14
ДЖЕРЕЛА ПЕРЕВІРКИ – 15
ДІЯЛЬНІСТЬ – 14
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ – 15
ЕФЕКТ/ РЕЗУЛЬТАТ – 15
ЕФЕКТИВНІСТЬ/ ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ – 16
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ – 15
ЗАВДАННЯ – 16
ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК – 16
ЗДАТНІСТЬ ДО ОЦІНЮВАННЯ – 16
ЗМІШАНІ МЕТОДИ – 16
ІНДИКАТОР ПРОДУКТУ – 17
ІНСТРУМЕНТИ ЗБОРУ ДАНИХ – 17
КВАЗІЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ – 17
КІЛЬКІСНІ ДАНІ – 17
КІНЦЕВИЙ РЕЗУЛЬТАТ – 18
КОНТАКТНА ОСОБА/ КООРДИНАТОР – 19
КОНТРОЛЬНА ГРУПА – 19
КОНТРАФАКТИЧНА СИТУАЦІЯ – 20
ЛОГІКО-СТРУКТУРНА МАТРИЦЯ/ ЛОГІЧНА СТРУКТУРА/ СТРУКТУРА – 19
ЛОГІКО-СТРУКТУРНИЙ ПІДХІД (ЛСП) – 20
МЕТА – 20
МЕТА-ОЦІНЮВАННЯ – 20
МЕТОД ВИВЧЕННЯ/ АНАЛІЗУ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ – 20
МОНІТОРИНГ – 20
МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТІВ – 21

- МОЖЛИВІСТЬ/ ДОРЕЧНІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ – 21
НАДІЙНІСТЬ – 21
НАЙКРАЩІ ПРАКТИКИ – 21
НАСКРІЗНІ ПИТАННЯ – 21
НЕЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИЙ ДИЗАЙН ДОСЛІДЖЕННЯ – 22
ОБСЯГ РОБІТ – 22
ОПЕРАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ – 22
ОПИТУВАННЯ – 22
ОРГАНІЗАЦІЯ, ЩО НАВЧАЄТЬСЯ – 23
ОЦІНЮВАННЯ – 23
ОЦІНЮВАННЯ – 24
ОЦІНЮВАННЯ EX-ANTE / ПЕРЕДОЦІНЮВАННЯ – 24
ОЦІНЮВАННЯ EX-POST / ПОСТОЦІНЮВАННЯ – 24
ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ – 25
ОЦІНЮВАННЯ ПРОЦЕСУ – 25
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ – 26
ЗАВДАННЯ З РОЗВИТКУ – 26
ПАРТИСИПАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ/ ОЦІНЮВАННЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН – 26
ПІДВИЩЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ/ РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ – 27
ПІДЗВІТНІСТЬ – 27
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ – 27
ПЛАН З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ – 27
ПОКАЗНИК/ ІНДИКАТОР – 28
ПОРІВНЯЛЬНА ГРУПА – 28
ПРИПУЩЕННЯ – 29
ПРИЧИННО-НАСЛІДКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК/ КАУЗАЛЬНІСТЬ – 28

ПРОГРАМА – 29
ПРОДУКТ – 29
ПРОЕКТ – 29
ПРОМІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ – 29
РЕЗУЛЬТАТ – 29
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ – 30
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗА ІДЕАЛЬНИХ УМОВ – 31
РЕКОМЕНДАЦІЇ – 30
САМООЦІНЮВАННЯ – 30
СПРОМОЖНІСТЬ/ ПОТЕНЦІАЛ – 31
СТАЛІСТЬ – 31
СТЕЙХОЛДЕРИ/ ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ – 31
СТАНДАРТИ ОЦІНЮВАННЯ - 32
СХВАЛЕННЯ – 34
СХЕМА МІО – 33
ТЕОРІЯ ЗМІН – 34
ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ – 35
ТРИАНГУЛЯЦІЯ – 35
УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТНИМ ЦИКЛОМ – 35
УПРАВЛІННЯ, ОРІЄНТОВАНЕ НА РЕЗУЛЬТАТ (УОР) – 36
ФАСИЛІТАТОР – 36
ФАХІВЕЦЬ З ОЦІНЮВАННЯ – 36
ФОКУС-ГРУПА – 36
ФОРМУЮЧЕ ОЦІНЮВАННЯ – 37
ЦІЛЬОВА ГРУПА – 37
ЦІЛЬОВЕ ЗНАЧЕННЯ – 37
ЯКІСНІ ДАНІ – 37

Покажчик (відповідно до англійського алфавіту)

Accountability – 27
Activity – 14
Analysis – 8
Appraisal – 34
Assessment – 24
Assumption – 28
Attribution – 9
Audit – 9
Base-line study – 9
Benchmarking – 10
Beneficiaries – 10
Best Practices – 21
Capacity – 31
Capacity-building – 27
Case Study – 20
Causality – 28
Comparison group – 28
Conclusion – 12
Control group – 19
Cost-benefit analysis – 8
Cost-effectiveness analysis – 8
Counterfactual situation – 19
Cross-cutting Issues – 21
Data – 14
Data collection tools – 17

Development intervention – 14

Development objective – 26

Effect – 15

Effectiveness – 30

Efficacy – 30

Efficiency – 15

Evaluability – 21

Evaluability assessment – 11

Evaluation – 23

Evaluation Standards – 32

Evaluative Thinking – 16

Evaluator – 36

Ex-ante evaluation – 24

Experimental design – 15

Ex-post evaluation – 24

Facilitator – 36

Feedback – 16

Findings – 13

Focal point – 19

Focus Group – 36

Formative evaluation – 37

Impact – 13

Impact Evaluation – 25

Indicator – 28

Input – 12

Institutional development impact – 13

Internal evaluation – 12

Intervention – 14

Learning Organization – 23

Logical framework approach – 20

Logical framework matrix/ Logical Framework/ Logframe – 19

M&E framework – 34

M&E Plan – 27

Measurement – 11

Meta-evaluation – 20

Mid-term evaluation – 29

Mixed Methods – 16

Monitoring – 20

Nonexperimental design – 22

Objective – 16

Operational research – 22

Outcome – 18

Outcome evaluation – 26

Outcome monitoring – 21

Output – 29

Output indicator – 17

Participatory Evaluation – 26

Performance measurement – 12

Population – 14

Process evaluation – 25

Program – 29

Project – 29

Project cycle management – 35

Purpose/ Aim/ Goal – 20

Qualitative data – 37
Quality Assurance – 15
Quantitative Data – 17
Quasi-experimental design – 17
Recommendations – 30
Relevance – 12
Reliability – 21
Result – 29
Results-Based Management (RBM) – 36
Risk Analysis – 9
Sample – 11
Scope of Work – 22
Self-Evaluation – 30
Sources of verification – 14
Stakeholders – 31
Summative evaluation – 27
Survey/ Polling – 22
Sustainability – 31
Target Group – 37
Target indicator – 37
Terms of Reference – 35
Theory of change – 34
Triangulation – 35
Validation – 11
Validity – 10

Покажчик (відповідно до російського алфавіту)

Анализ – 8
Анализ затрат-результативности – 8
Анализ затраты-выгоды – 8
Анализ конкретных ситуаций - 20
Анализ рисков – 9
Атрибуция – 9
Аудит – 9
Базовое исследование – 9
Бенефициары – 10
Бенчмаркинг – 10
Валидизация – 11
Валидность – 10
Вклад – 12
Влияние на институциональное развитие – 13
Влияние/ Воздействие – 13
Внутренняя оценка – 12
Выборка – 11
Вывод – 12
Выявленные факты – 13
Генеральная совокупность – 14
Группа сравнения – 28
Данные – 14
Действие по развитию – 14
Действия – 14
Измерение – 11

Измерение выполнения – 12
Индикатор – 28
Индикатор продукта – 17
Инструменты сбора данных – 17
Интервенция – 14
Источники проверки – 14
Качественные данные – 37
Квазиэкспериментальный дизайн исследования – 17
Количественный данные – 17
Комплексные вопросы – 21
Конечный результат – 18
Контактное лицо/ Координатор – 19
Контрафактическая ситуация – 19
Контрольная группа – 19
Логико-структурная матрица/ Логическая структура – 19
Логико-структурный подход – 20
Лучшие практики – 21
Мета-оценка – 20
Мониторинг – 20
Мониторинг результатов – 21
Надежность – 21
Неэкспериментальный дизайн исследования – 22
Обеспечение качества – 15
Обратная связь – 16
Обучающаяся организация – 23
Общая цель – 20
Объем работ – 22

Одобрение – 34
Операционное исследование – 22
Определение оцениваемости – 11
Опрос – 22
Оцениваемость – 21
Оценка – 24
Оценка ex-ante – 24
Оценка ex-post – 24
Оценка влияния – 25
Оценка процесса – 25
Оценка результатов – 26
Оценка/ Оценивание – 23
Оценочное мышление – 16
Партиципативная оценка/ Оценка с привлечением к участию – 26
План по мониторингу и оценке – 27
Подотчетность – 27
Потенциал – 31
Предположение – 28
Причинно-следственная связь/ Каузальность – 28
Программа – 29
Продукт – 29
Проект – 29
Промежуточная оценка – 29
Развитие потенциала – 27
Результат – 29
Результативность – 30
Результативность при идеальных условиях – 30

- Рекомендации – 30
Самооценка – 30
Смешанные методы – 16
Соответствие/ Релевантность – 12
Специалист по оценке – 36
Стандарты оценки – 32
Стейкхолдеры/ Заинтересованные стороны – 31
Суммативная оценка – 27
Схема МиО - 34
Теория изменений – 34
Техническое задание – 35
Триангуляция – 35
Управление проектным циклом – 35
Управление, ориентированное на результат – 36
Устойчивость – 31
Фасилитатор – 36
Фокус-группа – 36
Формирующая оценка – 37
Целевая группа – 37
Целевое значение – 37
Цель – 16
Цель развития – 26
Экспериментальный дизайн исследования – 15
Эффект – 15
Эффективность/ Экономическая эффективность – 15

Дизайн обкладинки: Інна Пильгун

Підписано до друку 30.03.2016. Гарнітура «Calibri».
Формат 60x84 1/16. Папір крейдований. Друк офсетний. Умовно друкованих аркушів 1,86. Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 01/0316 – від 29/03/2016 р.
Віддруковано: ФОП Філімончук М.М. Тел.: (044) 403-54-20
Дизайн та верстка: ФОП Корусь О.В. Тел.: (044) 222-63-42
www.art-ok.com.ua